

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért olcsó díj szerint számíljuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: Megjelenik minden szombaton. —

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

Főmunkatárs:

KÁDÁR FERENC

Felolós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

A lapba szánt közlemények

és csepepeldények a főmunkatárs címére (Csikszereda, Apally-u. 3.), az előfizetési díjak pedig Dr. Gál József ügyvéd címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlér sora 20 fillér.

Az általános és titkos szavazati jogról.^{*)}

— Irta: KÉMEENES ANTAL. —

A hihetetlenül differenciált óriási gépipar, mint a munkaalkalmak felemésztoje nálunk és külföldön kialakította a munkásosztályt, s ebben a szocializmust, mint tömegérzést és tömegakaratot.

Azóta, hogy a szocialista eszmearamlatok átfogták Európa társadalmának munkás osztályait: a munkás-kérdés félelmes hatalommá nőtte ki magát, mert osztálya általános titkos szavazati jogot követel, hogy utat törhessen parlamentarizmusunkba, s hogy végereedményképen oltár, trón és hosszú történelmi fejlődés romjain installalhassa uralmat.

Ilyen értelemben a magyar állam-eszmének, imperializmusnak megfojtását jelentené az a törvény, amely az általános és titkos szavazati jogot szankcionálná.

Avagy egy időre szabna retrográd irányt állami, társadalmi fejlődésünknek, hogy annál nagyobb méretű legyen a bekövetkezendő pusztulás.

A magyar állameszme negációjával az általános titkos szavazati joggal Magyarország fennmaradását szemelőtt tartó józan kormányzat-politikánk nem azonosíthatja magát. Mert az általános és titkos szavazás annak a szocialiszt-

*) A cikknek minden részével nem értünk egyet. Különösen a titkos szavazás veszélyességére vonatkozó felfogását nem osztjuk. De programunkhoz hiven, teret adunk minden komolyhangú véleménynek, mégha ellentétben is van lapunk kifejezésre jutott álláspontjával. Szerk.

A „CSIKI HIRLAP” TÁRCAJA.

RÓZSÁK KÖZÜTT.

*Semmi emlék nincsen tőle,
Bár egy hervadt rózsá sem.
Hányszor fellettem magamban:
Nem gondolok rá so'sem.*

*Mégis, ha leszűll az alkony
Csendes őszi délután,
Rózsák között járva-keelve
Rá gondolok csak csupán.*

Margarita.

Eszperanto.

Ellenállhatatlan áradatként terjed az egész világon a nemzetközi segédnyelv: az Eszperanto. Hiába rázza fejét, vagy vonogatja vállát egyikünk-másikunk. Hiába mond ítéletet felette valamelyik sajtóorgánumi. Hiába zárkózik egyes hatóság vagy intézmény hideg közöny mögé, az egyszer megindult árnak sem a kételkedés és bizalmatlanság, sem a fölértelenségből helytelenül alkotott vélemény, sem a közöny, részvétlenség nem képes gátat vetni.

Az emberiség kényeztetésére került: hiába rombolta le bámulatos vívmányait a technika a világ leglátványosabb részei közötti érintkezés fizikai akadályait, tényleges közlekedés a nagy emberlömögök között a szellemi akadályok, a nyelvi nehézségek miatt nem tud kialakulni. Pedig úgy kell a XX. század emberiségének a népmilliók közvetlen érintkezése, tehát a nemzetközi nyelv is, mint a friss levegő, mely a földet lényenül tölti meg és egészséges vérkeringést indít meg, mitől a test összes részei erősbüdenek, fejlődésnek indulnak.

kus felfogásnak eredője, mely az államban magándérdekből egyesülők részvénytársaságát látja.

E látszógból a szocialista államelmélet az államot hasznossági intézménynek tekinti s a választói jogot az ember-eszméből vezeti le.

S minthogy lehetlenné teszi minden ellenőrzést s felold minden felelősség alól: magyar államiságunk tagadására vezetne.

Ha minden politikai intézményünkben: parlamenti, közigazgatási, egyesületi stb. életünkben legteljesebb nyilvánosságra, ellenőrzésre törekszünk, miért rekesztenők ezt ki a legfontosabb közjognak: a szavazati jognak gyakorlásából?

A szocialista eszmearamlatok az emberiséggel csaknem egyidősök. — A történelmi idők messzi távlatában, az ókorban, mikor még sem a legemesebb görög erkölcs, sem a római kultúra erős jogi érzéke nem ölelte fel az emberiség fogalmát, volt igazán létjogosultságuk. Amit jó részt elveszítettek azóta, hogy Krisztus tanai az egyenlő morál élvének proklamálása által meghódította a világot. A szocialisztikus felfogás követelte általános és titkos szavazati jog anakronizmus számba megy századunkban, mikor nemcsak az intézményekből, hanem a lelkekből is kivesszett az előjogokon alapuló osztályuralomnak minden gondolata. Mikor a szolgaságra kárhuztatás ellen a munkásosztálynak a közvéleményben gyökeret vert altruizmusban, részvetben hatalmas vétója van. Az emberszeretet az igazi humanizmus tisztultabb világnézete a multban, lassan napjainkban azonban gyorsan megindulva létrehozta az egyének politikai felszabadítását a kiváltságos osztályok uralma alól.

Ez az, ami a felsőbb tizezer közül is sokat hódít s tiltakozik az elnyomás ellen. Ennélfogva

mely szociológiai jelentősége is van. — A mai törvényhozásnak a politikai eszménykép felé való törekvése is tiltakozást jelent, a keresztény etika által inaugurált egész szemhatáron uralkodó egyenlőség tagadásával szemben; menyiben jellemzővonása az, hogy az alsó osztályok helyzetét egyre igyekszik emelni a vagyonososztályok rovására. Minden jövőendő törvényhozás nyilván programjába fogja iktatni ezt, mert társadalmi fejlődésünknek ez conditio sine qua nonja.

Kidd, angol szocialogus szerint is a szocializmusnak beismert célja megszüntetni az egyéni versenyt, a létért való vetélkedést, ami minden haladásnak alapvető hajtókereke, megindítója.

Ebben a beállításában a szocializmus társadalmi, állami fejlődésünk megakasztására vezetne

A munkás-osztály ez irányú egyenlőségért folytatott hajszája tudományos szempontból is nem egyéb delibáb, — utópia-kergetésnél. Garafalos találoán írja idevágólag: „A természet irtózik az egyenlőségért”. Amire Huxley nagy angol természettudós rádupláz azzal, hogy a Marx történelmi materializmusa követelte egyenlőség, amíg társadalom létezik. álmkép marad. Ennélfogva a tudomány objektív valósága a természet örök törvénye szerint is ellentétben áll az emberiség szubjektív aspirációival. Ugy látszik, hogy maga Plató is a természet utmulatását követte, mikor ideális államtanában az állam vezéregyéniségeinek az értelmiséget jelölté ki, s mikor irtózott a politikai téren való rideg egalizálástól. Nála megtaláljuk a társadalom vezetőosztálya kiváltságának elismerését. S nem jog-és alap nélkül, mert az államszabta törvények,

egyházi méltóságok csakugy, mint a polgárság és munkásság tömegei.

Az eszperanto-mozgalom olyan tényező lett, melyet nem lehet többé lokicsinyelni. észre nem venni; olyan tényező lett a modern társadalmi kérdések között, melyet tekintetbe kell venni, mely elől nem lehet elzárkózni. Oly tényező lett, mely napról-napra növekedő erővel, egyéni kiváltságokon és a tömeg hatalmát nyugovó erővel túl előre a diadal felé. Egy-más után nyitnak előtte ajtót különféle országok főiskolái, egyetemei, akadémiái csakugy, mint ahogy a közép-, sőt népisokolák falai közé is bevonulni készül.

És folyik a nagyjelentőségű hatalmas munka a nagykulturájú Nyugat-Európa és Észak-Amerika művelt államaiban éppen a régi műveltség alapján, míg a távoli világreszeknek az ősi kulturálatlanságból most kibontakozó és éppen ezért a többi nemzettel, tanító-mestereivel annál szorosabb szellemi és gazdasági érintkezésre által népei friss energiákkal szervezkednek az új nyelv felhasználására.

Magától vetődik fel most a kérdés: mi az Eszperantizmus?

Minthogy az Eszperantizmus lényegét illetőleg sok helytelen felfogás van elterjedve, a Boulogne-sur-Mer-ben 1905-ben tartott első eszperantista világkongresszusra a világ minden részéből egybegyűlt eszperantisták az Eszperanto nyelv szerzőjének dr. Zamenhofnak indítványára azükségesnek látták, hogy a következő hivatalos magyarázatot adják ki.

1. Eszperantizmus az a mozgalom, mely egy semleges, tehát bármely nemzet által elfogadható segédnyelvnek az egész világon való elterjesztésére törekszik, a mely nyelv semmiképen sem érinti a népek belső életét és egyáltalán nem célozza a nemzeti nyelvek kiszorítását, hanem a különböző nemzetek

szokások és intézmények iránt való tisztelet, ragaszkodás fejlettebb történelmi érzékénél fogva ez osztályban természetesen a múltban is nagyobb fokban nyilvánult meg, mint az alsókban, melyek mindenütt és minden időben idegen elemeket is inkább olvasztottak magukba.

Perikles halála Athén nagyságának hanyatlását vonta maga után, mert az állam elveszítette benne meggondolt, higgadt vezérét, s a demagogia fellélekkedésének nyitott utat, amely a történelmi múlttal való szakítás miatt az államot a hanyatlás lejtőjére állította.

Sokrates halála pedig nemcsak az ókori világlátás változását pecsételte meg, hanem azt is, hogy a politikában a vezérség nem az alsó néposztály nem az értelmiség hivatáskörébe vág.

Mi sem természetesebb tehát mint az, hogy a társadalmi osztályoknak — amint dr. Gieswein mondja, — helyes karrélecióban kell lenniük egymással, hogy mindenik a magasabb rendeltetés szabta feladatát a saját és köz javára megoldhassa.

HETI KIS TÜKÖR.

Múlt heti jóslatunk sajnos valóra vált. Kis tükrünk fókuszába véres — ső a szó eredeti hangzásában: véres sugarak verődnek össze. A balkáni háború újra kitört. A történet meg fel is írta a sorszatot is: II. balkáni háború. Drinápolyt az egyesült bolgár-szerb hadsereget ostromolja. A bolgárok megkezdték a hadműveleteket Csataldzsa ellen és keleten a gellipoli félszigeten is, ahol a legfontosabb Dardanella erődök fekszenek. A porta állítólag lemond Drinápolyról, de csak akkor, ha előbb a fegyverek döntenek. Pedig Bulgária azzal fenyegetődik, hogy győzelem esetén szigorúbb feltételei lesznek. A diplomáciai tárgyalások még mindig folynak s kivált a Gallipoli támadással foglalkoznak, mellyel Bulgária súlyos komplikációkat idézhet elő.

Oroszország közbelépésének szándékát alighanem végképp elalattá ősz királyunk levele, (?) melyet Hohenneu Gottfried herceg febr. 4-én adott át a cárnak. Bárcsak úgy lenne. Miklós cár szívesen fogadta a követet s válassza is lehetőleg bekés lesz. Elég baj, hogy a román bolgár konfliktus igen kiélezett s Bukarestben a Bulgária ellen megindítandó háborúról mint közeli eshetőségről beszélnek.

S amig körülöttünk forrong a világ künn, cseppet se uralkodik szélszéd bent se: a politikai feszültséget az elhibázott törvényjavaslatok széles rétegekben csak még jobban szítják. Amíg tehát a külső háború ágyúörgései rémítnek, addig egy belső háború: egy erőszakos kormány fektelensége gyűjti még jobban fejünk fölé a fellegeket. És ránk nézve ez: az örökös belső harca

finnak megadja az egymásközi érintkezés és megértés lehetőségét, mely nyelv a különféle és egymással nyelvükért harcba álló nemzetek taktu országokban a nyilvános intézmények szolgálatában a nemzeti viszályok kiegyenlítését eredményezné és a mely lehetővé teszi, hogy a minden népre egyaránt érdekekkel bíró tudományos vagy irodalmi művek megjelenésének és bárki által — bármily kicsiny és kisirodalmi nemzet fia legyen — hozzáférhető legyenek. — Minden egyéb eszme vagy óhaj, melyet valamely egyes esperantista az Esperanto nyelv elterjedéséhez esetleg fiz. az illetőnek tisztán személyes óhaja, melyért sem az Esperantizmus, sem a többi esperantisták nem felelősek.

2. Minthogy manapság már nem akad a kérdésről szakszerűen foglalkozott emberek között olyan, aki kétkedne abban, hogy csupán semleges nyelvvel válhat nemzetközivé és mivel a legutolsó két évszázad alatt napvilágot látott nagyszámú (több mint 200) kísérlet mind csak elméleti tervezetet nyújt és tényleg befejezetlenek, minden oldalról kipróbáltak, feltételeit életképesnek és minden oldalra a legalkalmasabbnak a dr. Zamenhof szerzette Esperanto nyelv bizonyult, azért a nemzetközi nyelv eszméjének barátaival tudatában annak, hogy csupán elméleti vitaközös semmi eredményt nem járna, már régóta fogva valamennyien ezen nyelv, az Esperanto körül csoportosulnak és annak terjesztésén és irodalmának gazdagításán munkálkodnak.

3. Minthogy az Esperanto nyelv szerzője mindjárt az első pillanathon egyszerűmindentkorra lemondott minden a nyelvet illető jogáról és kiváltságáról, azért az Esperanto senkinek tulajdonát nem képezi, sem dologi, sem szellemi tekintetben.

E nyelv dologi tulajdonosa az egész emberiség

a szomorúbb, a veszedelmesebb. Ez bátorítja, tüzei ellenünk ellenségeinket. Elhibázott belpolitika mellett képtelenség is erős külpolitikát üzni. Bizony: elkélne egy királyi level Budapestén is! Hiszen azok a nyílt levelek — újabban Sándor Pál és Bródy Ernő képviselőké — melyek Tiszáék terrorisztikus működését pellengérezik — nem sokat nyomnak ugy látszik.

A munkapárt választójogi bizottsága azért csak összeült, hogy a javaslatot a képviselőházi tárgyalásra előkészítse.

Ugyancsak most foly a közoktatásügyi bizottságban a tanítók fizetésrendezési javaslata is. Kíváncsiak vagyunk, a kifogásolt pontok megnyílnak nyerne orvoslást.

Most még csak ezt: a politikai tömegsztrajk előkészítése nagy mértékben foglalkoztatja a vezetőket. A Ióváros egyetemi- és főiskolai hallgatósága is bevándorolt a mozgalomba lsten tudja megkorára növi ki magát az egyszer megindított lavina.

Az udvarhely—csikszeredai vasut ügye.

— Monstre küldöttség a miniszteriumba. —

Többször írtunk már róla, mennyire fontos, Csikszeredára nézve mennyire életkérdés: az Udvarhelyre vezető vasútszámnyvonal mielőbbi kiépítése. Sőt köztudomásu az is, hogy e mind gazdasági, mind nemzeti, mind általános kulturai szempontból az egész Székelyföldet sulyosan érdeklő vonal kiépítésének szüksége már törvényben is régen el van ismervé. Az 1895. évi VII. t.-c. ugyanis már rendelkezett ebben a dologban. Azóta nem is szüntek meg az arra hivatott körök és egyének a kérdést felzsenen tartani. A múlt évi székely kongresszus leghatározottabban foglalt állást mellette s azóta is minden alkalomadtán hangsúlyozta a szövetés mint a székelyakciónak egyik kiemelkedő pontját. S hogy csakugyan milyen óriási horderejű kérdés a két szóban forgó székely város közvetlen összekapcsolása a modern időknek az anyagi, szellemi és erkölcsi világ minden értékét megszázsorozó pantaíval: a vasuti sinekkel, azt — gondolom — bizonyítani nem kell senki előtt. Tudja és érzi azt mindenki. Legjobban talán épen az a székely atyánkfia, akinek a vasut aldsáibaól — mert félre helyen lakik — nem igen jut. Nem is erről van itt szó.

Nem bizonyítani akarunk mindenki előtt nyilvánvaló dolgot. De e nyilvánvalósághól akarjuk kihozni: mily elhalaszthatatlan és megragadandó minden pillanat és alkalom mely e sulyos kérdést a megvalósulás felé lendíti. Meny-

tehat bárkinek jogában áll e nyelvben, vagy e nyelv-rol annyit és olyan munkákat kiadni, amilyeneket csak jónak lát; bárki felhasználhatja akármirő előérő-sére. Szellemi tekintetben irányadónak mindenkor azok tekinthetők, akiket az esperantista közönség az eszperantoul írók között legjobbaknak, leghatóságosabbeknek tart.

4. Külömben az Esperanto fejlődésére senkinek közvetlen személyi befolyása nincs, olyanoktól független. Az Esperanto szerzőjének felfogásai vagy művei csakugy, mint bármely más esperantistaé, teljesen magánjellegűek és senkire sem kötelező. Az esperanto alapját, mely minden esperantistára egyszerűmindentkorra kötelező, a „Fundamento de Esperanto“ c. könyv alkotja, amelyben senki sem jogosult bármit is változtatni. Ha valaki eltér az ezen műhen adott szabályoktól és mintáktól, az nem hivatkozhatik még arra sem, hogy ugy akarja vagy tanácsolja az Esperanto szerzője. Mindazon gondolatok kifejezésére, melyek a „Fundamento“-ban található anyag felhasználásával egy szabatosan ki nem fejezhető, minden esperantista oly módot kereshet, amelyet leghelyesebbnek talál, csak ugy, mint bármely más nyelvben. De a nyelv egységes volta kedvéért minden esperantistának ajánlható azoknak a kifejezéseknek az utánzás, melyeket Zamenhof műveiben használ, mert ő az, aki legelőbb dolgozott az Esperantoért, valamint ő az, aki a legnagyobb irodalmi miőküést kifejtette és ő az, aki a nyelv szellemét legjobban ismeri.

5. Esperantistának tekinthető minden személy, aki az Esperanto nyelvet tudja és használja, teljesen függetlenül a célról, amely őt a nyelv megtanulására vagy használatára indította. Esperantista egyletekhez való tartozás minden esperantistának ajánlható, de nem kötelező.

nyire erkölcsi kötelessége a maga erejéhez mérten minden egyesnek és testületnek és hivatalnak, hogy e lendületbe a maga erejét is belevesse.

És most jövünk a dolog velejéhez: itt van a jó alkalom, a kívánt pillanat. Kapja meg egy-két küllőjét e régóta visszavisszaforduló kérdés kerekének mindenki, aki csak teheti. A kit körülményei, akit állásának viszonyai nem akadályoznak. Es akinek lelkeben él az isteni szikra: tenni a közért, az általánosért. Tenni a székelység, de kivált városunk jövőjéért. Látszólag nem is olyan nagy dolog és föltétlen eredményt ígérő, amiről szó van. S nem is olyan nagy áldozat, amit az ügy érdek kíván. Sose feledjük azonban: néma gyerekeknek atya se érti szavát, s ha gyenge a hangunk: fonjuk össze másokéval, lehetetlen, hogy még a távolban és a magasban is meg ne hallják. *Egy monstre küldöttség a maga imponáló erejében lehetetlen, hogy meg ne győzze az ország vezetőit: olyan nem továbbhalható kötelesség előtt állunk, amit nemcsak már megavasodott törvény nehezít ránk, de ime: maga a fejlődés törvényeinek hódoló élet eleven és méltán követelő hangja szögez lelkünk falához. A szögezések, a kalapácsütések lehetetlen, hogy visszhangot ne keltsenek.*

Ilyen monstre-küldöttségnek a miniszterium elé vonulását tervezi és akarja Udvarhelyvármegye törvényhatósága és pedig most a közel jövőben: február hó 14-én.

Udvarhelymegye alispánja értesítette Fejér Sándor alispánt a tervről. Mondanunk sem kell, hogy nálunk mind a megye, mind a város a legnagyobb örömmel csatlakozik a mozgalomhoz. A szomszéd megyéből hir szerint már is sokan jelentkeztek, hogy részt vegyenek a küldöttségben. A megyénk részéről Gyalokay Sándor főispán, Fejér Sándor alispán, Dr. Éltés Gyula és Dr. Gál Endre, a városrészéről pedig Dr. Ujfalusi Jenő polgármester vesznek részt az eddigi megállapodások szerint. Kívánatos volna azo nban, hogy mások is minél többen csatlakozzanak, hogy így mindkét vármegyéből számuknál fogva is minél hangosabb kifejezői legyenek egy olyan ohajtnak, amely immáron nemcsak ohajtnak, de olyan kényszerű és jogos kívánság, amit szinte a követelés névvel is illethetnénk s előle továbbra is kitérni nem volna okos nemzetalgazdasági politika, de mégcsak politikának se volna nevezhető. Sokkal inkább valamely egyének. Elvégre is itt van már az ideje, hogy a székely testvér-vármegyék ne legyenek elzárva egymástól, s hogy Székelyudvarhely ne legyen tőlünk jóval messzebb, mint Brassó, vagy Marosvásárhely. Itt az ideje, hogy a Hargita hármas orma ne akassa meg továbbra is a tekintetünket. Elérkezett már a tizenkettedik óra: dübörögtesse meg hát a Hargita álmos kebelét is a vonat kereke. A szászok után egy felszazaddal következzünk el már mi is.

— Ar.

A független sajtó ellenőrző feladata.

„Herkulesi munkát végez a független sajtó — írja egyik elsőrangú fővárosi újság — a közélet tisztogatására. Senki sem mondhatja mulatságság foglalkozásnak, sőt talán némelyek előtt nem is rokonszenves. De napjainkban szükség. És mindenek fölött közérdekű, mert vég-eredményében használ az országnak.“ Nem ok nélkül jegyezzük ide e sorokat, mikor tudjuk mily rettenetes mértékben pusztul nálunk a politikai korrupció. Még a vidéki közéletbe is beélt már magát. S ha a fővárosi leleplező sajtónak csőtől hullanak a ponyvájára a Pallósügyek, s Déry-féle vadak, sajnos, még a kisvárosi újságocskáknak is szükséges olykoron ez a nem szívesen vállalt, de a tiszta önértet megkövetelte munkát megfogni a végén. Elég baj, hogy eszmék és elvek hirdetését mellett előlérc is rá kell hanyalodni.

A polgári leányiskola estélye.

És csakugyan bevált az a sok reménykedés, mit ehhez az estéhez fűztünk. — A „Rab Mátyás” előadása, az lehet mondani, kitűnően sikerült. Egy-két berekelt torkocskát persze leszámítunk. A kardalok azonban — meg ha a nagyok mértékével mérjük is — kifogástalanok voltak. A hold-himnusz meg sok hely gyönyörűséget nyújtott a kényesebb fülelnek is. Am nemcsak az éneklésben, de a játékban is valósággal meglepő ügyességgel mozgott egyik-másik kis leány. S ha az összájátékot, a szereptudást vesszük, azt mondhatnók, hogy meglett színészek is példát vehetnének a csöppnyi díletársoktól. S ha valamennyiök nevét nem írjuk ki ismételtlen, nem azért tesszük, mintha mindannyian nem érdemelnék dicséretet.

A főszereplők közül nehányat azonban határozottan ki kell emelnünk.

A kis Czódik (Neufeld Elza) egyenesen mindenkit meglepelt. Tisztlára kész színész már. Annyi természetesség, annyi rutin minden mozdulatában, hogy az ember szinte nem hitt a szemének. S hozzá kitűnő hangszullyal beszélt és szépen énekel.

Kömény Brigitta szintén csinos Mátyás volt. Szerepét komoly átérzéssel vitte.

Hasonlóképpen igen természetes és kedves volt Farkas Margit is. Winkler Róza és Dóczy Ilona szintén kiemelkedtek. — Kár volt, hogy Kovács Ilonka nem vi-gyázott a szép hangjára. Hanem a kis Lengyel Frida! Nohát, szinte zavarba jövünk. Mit is mondjunk az ő bravuroso, meglepően eleven táncához? Nohát kemény dió ez a kritikusnak. Nem lehet ahhoz elég kedves és illő jelzöt találni. Azt látni és élvezni kellett. — És kapott és kaptak is tapsot bőven, eleget. — És mégis érdemelték!

Ezek után a rendezőség és a betanító Nadasdy zenetanár, talán tiltakoznak is az elismerő hang ellen. Hiszen feiüök szólnak velejében a fenti sorok is. S magánál az estnél ugye se beszélhetne róluk szebben senki. — Aki ott volt, örült annak a felesle-trelá idegölő munka eredményének, melynek biztosítása, a rendezés és betanítás körül bizonyára sok nehéz percet és órát szerzett nekik. Akiak pedig nem látták, ille-tekletlennek a hozzászólásra. Mi legalább nagy készséggel hajlunk meg előttük, nem tekintve semmi más mellékkörülményre, amik egyébként se tartoznak hozzáik.

A korhú jelmezek maguk nagy utánjárásról és finom izlésről tanuskodtak. — Az a szép és sűrű sorú közönség — a Vigadó tán sose látott olyat — nagy meglepéddel gondolhat vissza az előadásra, melynek egy-két akkordja ott zsong majd bizonyára a szereplő kis csitrik lelkében édes emlékként akkor is, mikor már nemcsak játszik, de róják is az életet.

Az előadást tánc követte, amelynek a hajnal szürkesége vetett végett.

Az estély anyagi ügyeiről alább szólnuk. Folyó hó 8-án megismétlődik az előadás. Az elsőre ugyanis sokan nem kaptak jegyet s remélhető, hogy e második előadás is nemcsak díszes, de tömeges néző- és hallgatóság előtt foly le.

— Ar.

Borszéky Soma.

(1828—1913.)

Mulholnap oda fejlődik a modern zakatoló élet, hogy a fűlértő zajtban nem ismerjük meg igazán nagyjainkat, a annál kevésbé becsüljük meg igaz értékeit azorint elköltözött kiválóságainkat. Még az iskola se becsüli a mult hőseit már, ugy ahogyan kellene. Borszéky Soma a székely nagyok közül való. Csikvármegyének szülötte. Annál inkább közöljük hát életének és törekvéseinek főbb állomásait az alábbiakban, hogy olvasóink meltrőképpen kivessék részalkot az ő kegyeléből.

Borszéky Soma ny. min. osztálytanácsost január 19-én oltomotték Nagyszobonban. Nincs toránk a megboldogult életének teljes méltatására, itt inkább a

mezőgazdaság érdekében kifejtett önzetlen munkásságának felsorolására szorítkozunk rövid élet rajzi adatok kíséretében. Borszéky Soma Csikvármegye Almásmező vámbihatalának épületében született 1828-ban iskolai olvégzése után 1847-ben Kolozsváron jogi köp-zetséget szerzett. A magyar szabadságharc elragadta a fiatal jogászt és a Kolozsvári XI. honvédzászlóaljban végig harcolta az erdélyi csatákat, míg végre 1849. október 6-án, a dévai foglyverlettel alkalmával fogságba került. A gyulafehérvári várfofogás után ismét állami szolgálatba lépett, de „rebellis” volta miatt sokat hányták vették. Tíz év alatt tizenhét helyen volt szolgálatban. Már 1861-ében a bukaresti főkon-zulhoz rendelték szolgálatára. 1864. ében szász-régény főügyész, míg 1868. ében végre a földmívelési, ipar és kereskedelmi minisztériumba mint segédfogal-mazó lett kinevezve. Onnan küldték ki 1872. ében Melhádia és Konstantinápoly tanulmányozására, 1873-ban a bécsi világtárlat tanulmányozására. 1887. ében át-helyezték a földmívelési osztályból a kereskedelmi osztályba és 1887-ben teljes elbocsátást és nyugdíja-zást nyert.

Valejában Borszéky Somának ezidőtől kezdve fejlődött ki nagyobb munkaköre. Különösen a szabada-lmi ügyek terén a méltatlan elbánás után sem nélkülozhetek sokoldalú tudását és mint napidíjját nagy napi berek mellett alkalmazták a nyugdíjba küldött Borszékyt. Ez az elégtétel volt a méltatlan bánás-móddert.

Tekintete ozután a székely nép szomorú sorsa fele fordult. Nagy celok, szép eszmék megvalósítására szentelte életét. Különösen a székelységet teljesen el-kerülő vasuthálózatok foglalták le figyelmét. Az ő agya-ban fogamzott meg a három év előtt meggyült székely körvasut terve, melyet szóval és írásban torjesztet, szorgalmazott a megvalósulásig. Másik és nagyobb vas-uttorve, mely Budapest—Kolozsvár—Marosvásárhely—Székelyudvarhely—Sepsiszentgyörgy—Budaiszeros és Konstanca feketetengeri kikötöt egyenes vonalban kötne össze, csak eszmé maradt.

Az 1912. ében Csikuzmánodon tartott Székely kongresszus bosége és tárgyalmaza közül magasan kiemelkedett Borszéky Soma székelyvasutjavaslata-melyet a magyar kormány is magávéva tett és bár csak részben megvalósított. Borszékynek a vasutakról Sze-kelyudvarhelyt kiadott könyve még ma is forraszmunka és irányítól szolgál az erdélyeszi vasuti politika vezetőinek.

Borszéky Soma a Csikvármegyei Gazdasági Egy-egyesületet előbb a Szövetéses Gazdasági Egyesü-letek gyűlésén, a gazdasági egyesületek Országos Szövetéses megalakulás óta a szövetségben képviselő állandón.

Mint méhesz, egyike volt azon legelsőeknek, akik bolálták azt, hogy csakis szövetkezo, összarartva bol-dogulhat a magyar méhesz. Borszéky volt, aki az Erd-elyi Méhesz Egyesületet kapcsolatba hozta az Orszá-gos Méhesztoi Egyesülettel és a szétváást, a kicsi-nyeskedést megszüntette.

Az OMGE. gyűlésén még hivataloskodása idejé-ben több alkalommal megjelent a földmívelési és ke-reskedelmi kormány képviselőtében, melyről régi hi-valatos jegyzőkönyvek tanuskolnak.

Legnagyobb eszméje volt a székely iparos légio, melyet sok és nehéz fáradság után megvalósított. Több, mint háromezer székely fin ment az ország kül-lönböz városába iparos pályára. Közel félezer azok száma, akiket Borszéky Soma Budapsten gondozott és akik a jó öreg baszt „edes apánk”-nak szoltották.

Borszéky Soma elhunytával elveszett egy önzet-len nagy harcosa a székelység eszméinek. Munka-craje, kitartása példaképpen fog allani az utókor előtt, mert 86 éves kora dacára a mult évi székelyszövetési gyűlésen is megjelent Csikszzerodaban és hallottuk aj-káról a csüggedök lelkesítését. Mikor felolvasták, hogy öt év alatt a székely birtokból 62 ezer hold jutott ro-mán kézre, azt mondotta rá: „ahhoz öt év kellett, de a székely karja, kardja azt öt óra alatt visszahódítja, ha szükséges.” Olyan ember mondotta, akinek része volt véres csatákban és fél évszázadnál tovább tarto csendes társadalmi munkában.

Nyugalma legyen csendes. Munkássága szolgáljon példaképpen az utódoznak P.

Egyesületi ügyek.

A dal- és zenegyület választmánya dr. Uj-falusi Jenő elnöklété mellett január hó 31-ikén ülést tartott.

A megelőző ülés jegyzőkönyvének felolva-sása és hitelesítése után dr. Ujfalusi elnök be-jelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi mi-nisztérium az együletnek a mult év folyamán beadott kérvényére 500 korona állanségélyt en-gedelyezett. A választmány a bejelentést öröm-mel vette tudomásul.

Az ülés további folyamán Orbán Mihály karnagy, Winzám Miklós gazda, Jakab Özön pénztáros és a tiltkár tették meg szokásos jelen-téseiket.

Hosszu eszmecserére adott okot a karnagy azon jelentése, hogy a dalosztály tagjai nem szaporodnak s a meglevő tagok is mind ritkáb-ban és ritkábban kezdik látogatni a gyakorlati órákat. A vitában a választmány valamennyi tagja résztvett s végül abban történt megállapo-dás, hogy az intézményt ugy egységekkel, mint a nagy közönséggel megkedveltetendő, minden hónap első szombatján, tetszészerinti belépő-díjjakkal az egylet összejöveteleket rendez, eze-ken az esetenkinti műsorok keretében fellepteli nemcsak a dal- és zenekart, hanem gondosko-dik szavaltokról, ismeretterjesztő előadásokról, szolo- és quartett ének- s zenezámokról, ké-sőbb pedig szindarabok előadásáról is. Kimondta a választmány azt is, hogy legkivalóbb és leg-szorgalmasabb tagjait évenként emléktárgyakkal jutalmazza meg s az erre vonatkozó tervezet elkészítésével megbizta az elnökséget.

A pénztári jelentés szerint az együletnek 1224 korona 30 fillér pénztintezeti betéje, 185 korona 05 fillér készpénze és 1225 korona 48 fillér értékű leltári vagyona van.

A gazda jelentését a választmány azzal vette tudomásul, hogy a kiadott hangszerek és hang-egykekről szerezzen be szabályszerű elismerve-nyeket.

A tiltkári jelentés sajnálattal mutatott rá, hogy pénztintezeteink az egyesületet nem támo-gatják. A mult év folyamán csupán a kp. laka-rékpénztár r.-t. juttatott némi segélyt, míg más tehetősebb intézeteinknél a beadott kéresek meg-hallgatásra nem találtak. Hasonló eset látszik fenforogni jelenleg is. A jelentés egyes kitele-telei miatt az intézetek eljárását Hajnód Ignác és Farkas Imre választmányi tagok vették védel-mükbe s adtak kellő felvilágosításokat. Ezeket ugyan a választmány jóhiszeműleg tudomásul vette, de a felszólalóknak nyilván kikerülte fi-gyelmüket, hogy volt olyan egyesület is, amely segélyben részesült és így a dal- és zenegyület nem alaptalanul érzi mellözve magát.

Végeztül a tiltkár előterjesztelte Kalamár Erzsébet csikszzerodai lakós segélyiranti kérését, kinek teremtésztántartási munkáért a választ-mány 20 koronát szavazott meg. Ugyancsak a tiltkár előterjesztésére Gábor János szolgabíró az ülés felvette az alapító-tagok sorába. Gábor Já-nos személyében a zenekar egy értékes és moz-galmas tagot is nyert.

Itt említhük meg, hogy az egyesület évi rendes közgyűlését folyó hó 16-án délután 3 órakor a városház nagytermében tartja meg.

H I R E K

— **Eljegyzések.** Demeter Annuskát, Muzsnai bíróné nővert eljegyezte Petrovszky Mihály m. kir. állatorvos Petrozsényből.

Felsőkübinyi Hradeckzy Meskó Lajos el-jegyezte özv. dr. Erős Vilmosné Perényi Zsófia barónöt Budapsten.

— **Beiktatás.** Folyó hó 2-án folyt le Gergely Viktor gyimesbükkü görög katolikus plebános, ales-peres beiktatása. A beiktatáson résztvett Jackovics dorogi püspöki helynök, ki a beiktatást vezette.

— **Uj állás a vármegyénél.** A helygymnász-ter a törvényhatóságunk azt a határozatot, melylyel a X fizetési osztályba rendszerezette levő irodászti állások egyikének a IX. fizetési osztályba irodaszegzői állással icendő átszervezését kimondotta, — jóváhagyta.

— **Leikigyakorlat a főgmánziumban.** A főgmán. ifjuságunk leikigyakorlata március hó 5—8. napjain lesz. Az elmékedéseket Weimann Sándor főgmán. tanár tartja.

— **A „csikszzerodai kaszinó”** folyó hó 9-én délután tartja XXXVII-ik évi rendes közgyűlését. Ez a valamikor jelentős társadalmi tészező nehány év óta elvesztette életerejét úgy, hogy előreláthatólag nem sok évet ér meg. Régen odaszeregett szórako-zásra város s még környék intelligenciája is, az utóbbi éveken azonban „kihült” a Casinó. Ennek okát min-denkí tudja, de senki sem mondja. A mióta arrogans pöfleszkedés honol a termekben, azóta nem kíván-kozik oda a szerénységhez szokott ember. S csoda-latos, hogy azok, kik a szemléltető okozták, nem ve-szik észre a lapangó ellenszenvet, hanem még job-ban terpeszkednek. Ugy halljuk, hogy a Kaszinóból többben kilépnek, a mi bizonyára indokolt is — a mostani viszonyok között.

— **Március 15 a főgimnáziumban.** A helyi főgimn. ifjúsági Önképzőköre mint minden évben, most is méltó keretek között készül megünnepelni a nagy napot. Hazafias közönségünk figyelmét már most felhívjuk a márc. 15-én d. e. fel 11 órakor tartandó ünnepélyre.

— **Tompa Kálmán társulata** február 6-án Hátszegben folytatja — ez új kerületi város új színházában — a Petrosényben befejezett előadásokat. Az ünnepies megnyitó után a Rablólovagot mutatják be.

— **Terjed az Esperanto.** A jelen számunk tárcájában fejtegetett mozgalomnak ma már magyar sajtó-organum is van: a „Magyar Esperanto-Ujság”, mely Egerben jelenik meg tanulóik és továbbképzők részére. Előfizetési ára egész évre: 2 K. Megjelen minden hó 1-én. Itt emlékezünk meg az ugyancsak Egerben az előbbivel egy nyomdában megindult „Katholikus Kántor” című havonként kétszer megjelenő folyóiratról is, melynek évi előfizetése 10 K.

— **Járdát a gimnázium elé.** Többször esett szó már róla, mennyire szükséges és használatos, hogy a Rákóczi-utca végéig járda a taplocai köhidig meghosszabbítottok. — Most amikor már újra benne vagyunk a nyakig-sarban, önként támad fel sok száz gyermeknek és arra járóknak lelkében a kívánság: bárcsak a tavaszon kiépítenék már azon a 250—280 méternyi útszelen a járdát. Talán senkinek se kell bizonyítanunk, hogy — mert csak egy rövidke munkalátrol van szó — sehol a városban nincs cégtöbbi szükség a gyors kiépítésre, mint éppen ott. A gimnázium fényes palotája 300 lépésnyi sár miatt meg mindig nincs a városban. Aszfaltot tudhatjuk legjobban, kiknek gyermekei naponta háromszor-négyyszer uszának meg ott az öreg araszos sarat. Intéző-körök, Fejér Sándor alispán, dr. Ujlalusi Jenő polgármester és mások is jóakaratu partfogásukba vették e használatlan ügyet. De nem mulasztathjuk el, hogy ez alkalommal is fölne hívjuk figyelmüket mindazoknak, — a városnak kivált, — akiknek ügykörébe tartozik a kérdés. Ha a város kívánja a gimnáziumot, legyen is rajta, hogy valóban ott legyen az. Most már a szeminárium építése se fogja gátolni a munkalátot.

— **Csikszeredei halköltőház.** A földművelésiügyi miniszter értesítette a varmegye alispánját, hogy a csikszeredei halasztársaság által a m. kir. földművelési-iskola területén létesített halköltőház építésére és az ivadék nevelő tavakra vonatkozó felterjesztett költségzámok tudomásul vette, a kért költség többet azonban kiutalja — a rendelkezésre álló hitel korlátait voltára való tekintettel — nem áll módjában. Értesítette továbbá a társaságot, hogy az 1000 korona segély elszámolásának tudomásul vétele mellett a költőház részére szükséges 10000 darab szilvarányos pisztolyrakéta megküldését az országos halászati felügyelőség által előjegyzésbe vette, mely azt melőbb szállítatni fogja. Szóval tavaszra a költőház teljesen berendezve, átadható lesz rendeltetésének.

— **Főpásztorunk a Prohászka-ünnepélyen.** Prohászka Ötökör dr. székesfehérvári megyéspüspök 30 éves írói jubileumát családias és meleg ünnepség keretében ünnepelte meg az Országos Katolikus Növendék Egyesület is. A budai Katolikus Kör dísztermében leplezte le a jubileus püspöknek méltóságot, a melyet az egyesület tagjai készítettek Kallós Ede szobrászművészrel. A leplezésnél, a melyen az Országos Katolikus Növendék Egyesületi külföldi bizottságai és patronázai is résztvettek, Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi megyéspüspök közvetlen és meleg szavakkal méltatta Prohászka püspöknek a katolikus intézmények körül kifejtett érdemét.

— **A nagybójtli felolvasások** a polgári leányiskola nagytermében f. hó 18-án kedden d. u. 6 órakor kezdődnek meg. Külön meghívókat az oltárjegyesület nem ad ki. A felolvasások programját a lapokban teszi közzé.

— **Helyreigazítás.** A mult számunkban referáltunk a városi t. orvosi választásra összeült képviselőtestület gyűléséről. Azonban közleményünk egyik része revedesen alapult. Egyanis azt íránk, hogy dr. Elthes Béla és dr. Nagy László is a pályázók között volt. Ez a híradásunk azonban nem felel meg a valóságnak, mert dr. Elthes Béla egyáltalán nem pályázott, dr. Nagy László pedig a választás előtt jóval vissza vonta pályázatát.

— **Nagybójtli Istenfisztelek** a helybeli plébánia templomában, Vasárnapokon: d. e. 9 órakor esendő mise; 10 órakor szent beszéd és nagy mise; d. u. 5 órakor: szentbeszéd Ilytina áldás Hektó d. u. napokon: d. e. 8 órakor mise. Pénteken d. u. 4 órakor keresztútja, szentbeszéd, áldás.

— **Kedvezményes árú tengeri és burgonya.** A földművelésiügyi miniszter Csikvármegye részére a kedvezményes árú tengeri és burgonyát hoeszájított rendelkezésre. A tengeri és burgonya vagyonként rendelhető meg, melyre előjegyzéseket már most elfogad a székelyföldi kirendeltség csikszeredei megbízottja. A kedvezmény igénybe vehetik közösi előjárások, gazdákörök és gazdasági egyesületek, egyes gazdák azonban — csak az előjárások és gazdákörök útján. Ezért előjegyzéseket csak ezek kérhetnek.

— **A nagybójtli szentbeszédet** a helybeli plébánia templomában vasárnap d. e. 10 órakor dr. Szekeres József plébános; d. u. 5 órakor Barabás Márton segéd lelkész; Pénteken d. u. fel 5 órakor dr. Csipák Lajos főgimn. tanár tartják.

— **Az orvosi tudomány** minden súlyos kór, de különösen az Epilepsia ellen lankadtalanul kutatja a biztosan gyógyító módszert. Igazán orvondatos, hogy orvosi szakörök is mindjobban elismerik, miszerint az a gyógyuló, melyet dr. Szabo B. Sándor az Epilepsia gyökerees gyógyítására meghonosított, súlyos esetekben is kiemelt bevalók. Csak kötelességet vélnék teljesíteni, midőn ezt l. olvasóinknak tudomására hozzuk. Gyógyulást keresőknek díjjalval ad felvilágosítást dr. Szabo B. Sándor rendelő intézete. Budapest, Nagykorona-utca 18.

— **II. József császár Erdélyben** II. József császár utazása Erdélyben 1773-ban címmel érdekes cikk közöl az „Erdély” honismereti folyóirat legújabb, ez évi 1-50 számban dr. Szadeck János főszerkesztő tollából. E szerint a császár Háromszéken és Csíkon át, Parajd fele köcsözti Szászregénybe június hó elején. Az uttérre szerint pedig Parajd, mint éjjeli szállás volt kijelölve. Udvarhelyvármegyét különben a császár egészen elkerülte, mert inkább a határszéleket látogatta s főképp a szászok fölülé felé vette útját.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség** történt Baráthely vasúti orhánál e hó 5-ére virradó éjjel. A segesvári állomásról éjjel után kilinduló 345-os vegyes vonat mozdonyának egyik lampája kiadott s a baráthelyi or e vonatot — szabályszerűleg — leintette. Ennek következtében az Erzsébetvárosból a vegyes vonat után kitudított brassói gyorsvonat, a lampagyújtás miatt veszélyes vonatba, mintegy 65 kilométeres sebességgel belefutott. Az összeműködés oly erős volt, hogy a gyorsvonat mozdonya és a vegyes vonat egyik benzinnel tett kocsija felrobant. A vegyes vonat zafékezője meghalt. A gyorsvonat mozdonyán a mozdonyvezető aera, a fűtő mindket karja elégett, a fűtőház mernök pedig súlyosan megsebesült. Az utasok közül is többen súlyosan megsebesültek. Egy úri nő az ego benzinbe szálladt, mert a rendkívül izgalomban megarult. A gyorsvonattal utazó a román trónörökös tanak keresztelőjéről hazatérő Eitel Frigyes porosz trónörökös, — kinek szerencsére — baja nem esett, aki igen szép tanulelet adta humanus gondolkodásának azon tenyevét, hogy összes lehermennjét a sebesültek közönségére adatta, sőt a mentési munkalátokban személyesen is résztvett. A főherceg a mentési munkalátok után gyalogosan ment be a megyései állomásra. A súlyosan sebesültek a Medgyesre szállítottak be. A katasztrófaról egyebként minden felvilágosítást megtagadtak az illetékes körök.

— **Hálalozás.** Csikszecson Csűrös György máv. nyug. rakomány, posta úgynök ötének 42-ik, boldog házasságának 19-ik évében rövid szenvedés után f. évi február 4-én d. u. 4 órakor elhunyt. Temetése f. hó 6-án d. u. 2 órakor ment vegbe nagy részvel mellett. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Edison Mozgósínház.** A csikszeredei általános Edison Mozgósínház, mely a szim, évad alatt szünetelt, vasárnap kezd meg a Vigadó színháztermében sorozatos előadásait. Az igazgatóság vállányterőre rendezkedett be úgy, hogy a kepek sokkal tisztábbak nagyobbak és élvezetesebbek lesznek. Músort gazdagította a legújabb, szenációs sikerű kepekkel.

— **Előadások székely gazdasági kérdésekről.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara új székelyháznak dísztermet megnyitja a székely közigazgatási kérdések nyilvános tárgyalásának. Az első előadás február elején lesz az ar, valamint a következő előadásokra a kamara tagjai kívül az érdeklődő közönséget is meghívják. Az előadások megvitatás ele bocsátatnak s a tárgyhöz jogában lesz bárkinek a jelentkezés sorrendjében hozza szólni. Az ipari kirendeltség felállításának és szervezésének küszöben toltott aktuális a kamara kezdeményezése, mert alkalmas nyújt arra, hogy a nevezetes akció körül az érdekeltség megnyilatkozással lehetőleg egyöntetű helyi közvélemény alakuljon ki.

— **Elszámolás.** A helybeli polg. leányiskola f. hó 1-én rendezett jövevényel előadásáról. Felülíztettek: Mikó Balint 20 K, Dr. Harmath Leo és dr. Szlavy Tibor 10—10 K, Dr. Elthes Béla és Kertész Elemér gyogyász (Ditro) 5—5 K. Könyvny társulat (Kozmas) 4 K, Kés János 3 K. 60 fill., B. F. és Teutsch Frigyes gyogyász (Szépvíz) 3—3 K, Szathmáry Oiga 2 K. 40 fill., Lazar Kálmán (Gyergyószentmiklós) és Dr. Ujlalusi Jenő 2—2 K, Neufeld Gusztáv (Szent-simon) és N. N. 1.20—1.20 K, N. N. 2 K. Kaposztás Mihály, N. N. és N. N. 40 K. Összes bevétele 860 K. 60 fill. Kiadás 308 K. 64 f. Tiszta jövedelme 560 K. 96 fill. Fogadják az uton is mindazok, kik az előadás erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájárultak, az igazgatóság halás köszönetét.

— **A csikszeredei Oltárjegyesület** a nagybójtli folyóiraton felolvasásokat tervez. Ezeknek végleges programja még megállapítva nincsen, de annyit már most jelezhetünk, hogy minden héten kedden délután 6 órakor fogják ezeket megtartani a polgári leányiskola nagytermében. Ma már alig van nagyobb város, ahol ilyen bójtli felolvasó estéknek ne rendeznének s ezeknek úgy kulturális, mint vallásos jelentősége messze kiható. A program összeállítását a rövidség, élvezetesség szempontjai vezetik. A program lényege a 20 perces felolvasás, melyet művészinek és zene-számok foglalk megölnözi és követni, ezen felolvasások írást városunkban, már előre is megvan az érdeklődés.

— **A brassói Székely Társaság.** A brassói Székely Társaság a mult héten tartotta meg évi rendes közgyűlést dr. Zalkovics János elnökléte mellett. Az előző megnyitó után Papp Péter olvasta fel jelentését, mely szerint az elmúlt évben 74-el szaporodott a tagok száma. A társaság segélyezése alatt áll 204 tanuló, elhelyezett a társaság 80 tanuló. Sára András pénztáros a költségvetési és számadásokat terjesztette elő. A felvett 11 új taggal a tagok száma 262-re emelkedett. Végül a tisztikar és választmány lemondása, illetve megválasztása következett, akiket egyhangulag újból megválasztottak.

— **Köztársasági képviselőjelölt.** Székely György munkapárti képviselő halálával az illetékelv választókerület mandátuma gazdátlanmá vált. Az Országos Köztársasági Párt is állított jelöltet, mert Háromszékvar megyében erős talaja van. Kiss Lajos éltávi rel. lelkész, az illetékelv függetlenségi párt elnöke, dr. Nagy Györgyhoz levelet intézett és a jelöltség elfogadására kérte. Dr. Nagy György azonban pártjánál dr. Szacs-vay Gyula kérdívásárhelyi ügyvéd jelöltsége mellett foglalt állást. Dr. Szacs-vay évekig volt elnöke a háromszékvarmegyei függetlenségi pártunk, nagy része volt abban, hogy Kézdívásárhely városa s a kézdí kerület a legnehezebb időkben is függetlenségi képviselőt választott. Dr. Szacs-vay Gyula azonban a jelöltséget czuttal a valóságos politikai körülmények miatt nem vállalta, noha neki is az a véleménye, hogy a kerületben a köztársasági eszmeinek van talaja.

— **Egymillióhatszáz ezer korona egy községnek.** Gyergyóalfalu község székely birtokossága részére a napokban több mint másfél millió korona erdővelétárat írtnek ki. A mai viszonyok között felsorolhatóan az az előny, amely a községet és a környéket éri e nehéz pénzügyi viszonyokban. Az egymillió hatszáz ezer koronát, mint egy régebben eladott erdővelétáriszletet az Alfalu faipar t. t. üzeti. Nyolc napon belül telát Gyergyóban újból forogni kezdenek a reg nem látott rekláus czéres bankók.

— **A régi tizkoronás végső beváltási ideje.** A régi tizkoronás bankjegyek beváltásának a végső határideje február 28-ika. A közös bank ugyanis közzéírte teszi, hogy az 1905. február 15-iki hirdetőnyelvényben bevont 1900. március 31-iki keltezésű 10 koronás bankjegyeket, melyeket a föntvezeték és fiokok ez idő szerint még beváltak, 1913. február 28-ika után nem fogják többé sem beváltani, sem elfogadni és e napon a banknak az a kötelessége, hogy az előbb említett bankjegyeket értéknék tekintse, megszűnik.

TANÜGY.

„Az elemi és középiskola viszonya”.

E cím alatt két cikket olvastam itt, e lap l. évi 3. és 4-ik számban.

Mindkettőre van észrevételem. Előbb az elsőtől foglakozom. Irányadó pedagógusok és gyakorlati szaktekintélyek egybehangzóan mondták ki: egy tanerő 40—50 tanulóval többet, teljes tanteredménnyel nem oktathat.

Ez alapsont pl. gimnáziumban, polgári iskolában kerestül is van vive, az elemikben azonban ma is 90—90 gyermek szorong 60 részére épült tantermekben. Emezt járul az, hogy az elemi iskolák nagy többsége részben osztott 2—4 osztálynak 16 főt tanít, tárgyat tanít egy tanító. Teljesen osztott iskola sincs több, mint ahány osztatlan van. Ez a lobaj. Aki ezt czünetelt, az megoldotta a két iskola közötti viszonyt, mondhatom, kitűnően. De amig ez fennáll, addig nagy ovalósággal lehet bírálattárgya tenni az elemi iskolá munkáját.

Ezek után maguktól dölnék meg a cikk emez állítása, mint részletekdesek: Nevet sem tudja sze-pen, szabatosan megmondani az új gimnázista. Egy kis mesét, vagy történetet, de két mondatot sem képes elmondani, termi még kevésbbe, mert 40—50 tanítványt osztott iskolák mellett rendszerint ilyesmi elő sem fordulhatna.

Másképp áll a dolog az elemi iskola módszere, tankönyvei és szervezete tekintetűl iróttakra nézve.

Az elemi iskolába még Wlassics bevitte a direkt módszert. E szerint foly a tanítás. 12—16 tankönyves tanulóval, ismeretszolgáltatásról sem lehet írni, mert ezeket részint a módszer zárja ki, részint a szervezettel nem engedi meg. A gimn. szempontjából pedig egyenes túlzásétele, mert a gyermek rendszeren a IV. elemi oszt. sikeres elvégzése után lép a középiskolába. Mindössze 4 könyvve van s ezekből alig használ iskolán kívül 1—2-öt. Az I—IV. osztályban pedig éppen csak annyi ismeretet szerezhet, amennyi oda okvetlenül szükséges is. Nincs kolonc.

Az elemi iskolák szervezete is Wlassics csinálta. Egyenletesen osztik meg a tanítási anyag az elemi iskola első és felső tagozata között úgy, hogy a rendszer viszonyok között a serdült ifjú lelkében 9-ik isk. évben lető adó is kéri, ha akadályok nem kerülnek újába, normalisak az iskolai állapotok.

Még csak annyit jegyeztek meg, hogy az elemi iskola különböző figyelemben nem részesítheti a gimnáziumba készülő gyermekeket sem, mint a többi. Ha kivétel, tesz, ez csak a gyengék támogatásában nyilvánulhat meg.

Most rátértek a második cikkre, de ments Isten! nem az írója felhívására.

Megkapó élénkséggel tárja vele élénk előbb a jó olvasás alapjait, azután hasonló módon mutat rá a nevelésgyógyító énekelve-olvasásra. Végül a beszélt és írott, vagy az élő és rögzített nyelv különbségére irányítja figyelmünket néhány mesteri tollvonással, hogy észrevessék velünk, akiket illet, az olvasástani tanításban figyelmen kívül hagyott ezen hibákat.

Miről van csak szó? Énekelve olvas igen sok elemi iskolai tanuló és az olvasásban nem nyer kifejezést az élő nyelv-szerintiség.

Most az a kérdés, mi okozza e hibákat? Hol a hibák?

En leírom a magam nézetét. A betűismertetés, valamint később a szótagolva olvasat és a gépies olvasás lokálnál is rá van kényszerítve a tanító arra, hogy görccsen ragaszkodjék az egyes beszédbeli hangok rogorogó kijelzésére és kijeltesére, mert ellenesben egy lépést sem tehet az olvasástani tanításban.

Addig kell tartania ez eljárásnak, amíg a gyermekek biztosan ismerik a hangok képeit, a betűket, sőt szótagolva, de gépiesen is megy az olvasás.

Amikor ez utóbbival is rendben van, az értelmes olvasásra tér át a tanító. E fokon már nincs szüksége a hangok, betűk rogorogtatására, hisz ir és olvas is már a gyermek és szépen érvenyt szerezhet a maga helyén az élő nyelv szerinti olvasatának, de miként a rossz orvos, ki az operálásban feleli a csipeszt, a tanító is tanítványa tudatában feleli a rögzített nyelvű olvasatát. Ez olt aztán olyan gyökeret ver, hogy csak bajjal lehet kitépni.

Az énekelő hangú olvasás kizárólag a karban való olvasásból ered. A sokasággal az egyesek önkénytelenül esnek bele egy valamiféle és lehetetlennek tetsző hanghordozásba; amit, mikor eltanult, megszokott a gyermek és egyedül olvas, még égtelelenebb hallat.

Ennek azonban egyszerű az orvossága éppen úgy, mint az előbbinek.

Első és fődolog, hogy a tanító karban se egyszer, se másszor ne olvasson. Az énekelésen kívül sokféle más modorosság melegágya a karban való olvasat és a gyermek önállósága sem nyer vele semmit, sőt veszít rá.

Olvastatni tehát mindig egyedekkel kell. Mi-helyt annyira jutott az osztály, hogy könnyen megy a gépies olvasás és ráterhet az értelemre valóra, figyelmezteti tanítványait minden adott esetben, hogy ezt meg azt a szót így írják, de másképp kell kimondani. A hangot is úgy kell hordozni, mint ahogy beszélgetni szoktunk.

E célból érkezelt, szemlélt, maga mondja ki a szót vagy maga olvas föl igen gyakran előtök.

Igy, ez uton-módon a gyermekek hamar észreveszik a hibát, igekeznek maguk is elkerülni.

Itt szabályok, tételek nem segítenek. A tanító példája és a tanuló hallóérzékének e célból való élesítése a minden és egyedül eljárás.

En így tudom e dolgokat, aki jobban, célszerűbben tud eljárni, közzölje, sokunkat lekötölez vele.

Az Országos Középsikolai Tanáregyesület és a Katholikus Középsik. Tanáregyesület a múlt hét végén tartott értekezletén egyképen és azonnali elkeseredéssel tárgyalta az új nyugdíjtörvény sérelmes intézkedéseit.

Elképzelhetetlen méltánytalan — ugymond egyik elnök — a szolgáltatások harmincöt évre való fölemelése. A tanárságot mélyen sérti a törvényhozás lesújtó kritikája. Csak lelki összhangban épülhet fel a nevelés tökéletesen. A társadalom is elfogultan viselkedik a tanársággal és mozgalmával szemben, mert az ítélő szerepét akarja játszani, jóllehet neki a nevelő szerepét kellene betöltenie. A nyugdíjtörvény méltánytalan intézkedései ellen megindított küzdelemben felhívja a társadalmat az együttes harcra. Novelláris uton módosítani kell ezeket a törvényeket és kérés nélkül harcot kell ellenük folytatni.

Nem kevésbé dult a hangulat a tanítók körében. Egyenest érik a küldöttségek a miniszternél, hogy a tervezett fizetésrendezés hiányai pótolhassanak. Kivált a felekezeti tanítóokra lesújtó az új tervezet. Jó, ha addig veszik fel a küzdelmet, amíg nem késő!

Hej, hej! Be nagy sötét zomorúság és szociális bán van e sajnálatos tényben: *„Gazdag emberek intézik szegény emberek sorsát.”* Csakugyan úgy van. Ez az egy gondolat össz foglalja a *kis emberek tragédiáját.* Bizony! Csak nem ismerik őket a százkoronás bankó *társadalmi árszóját.* Nem tudják, mit jelent az egy tanító egész évi életében, amit zsebükből kiejtve őket talán észre se vesznek.

Az alkohol ellen.

Az „Alkoholelles Szövetség” Sajtó Tudósító osztálya kérésére örömet adunk helyet az alábbi tudósításoknak. Hiszen a pusztító rém elleni küzdelemben a sajtó minden tisztességes termékének részt kell vennie.

Versék az iskolai alkoholelles napra.

Amióta gróf Zichy János, közoktatásügyi miniszter az elemi iskolákban kötelezővé tette az alkoholelles nap tartását, a tanítóknak sok gondot okozott alkalmas szavainál való alkoholelles versek beszerzése. Több oldalról való megkeresésre az „Alkoholelles Szövetség” gondoskodott ilyen versekről, párbeszédekről, amelyeket szívesen bocsát a tanítóknak rendelkezésre. Mindössze néhány fillér (bélyegkeken is küldhető) postai s nyomtatási kiadások visszatérítése ellenében minden tanítónak küld a Szövetség ilyen verseket, ha azíránt megkeresik. Cím: az „Alkoholelles Ellen” Szerkesztősége Gyergyószentmiklós.

Antialkoholista folyóirat.

A legelénkebben szerkesztett alkoholelles folyóiratunknak, az „Alkoholizmus Ellenek” most jelent meg gazdag s változatos tartalommal a januárius száma, amelyet a szerkesztőség jó részében az iskolai alkoholelles nap céljaira szentelt s a magyar tanítóknak ajánlott fel. Az iskolai alkoholelles napon szavalható versek, párbeszédek mellett több komoly cikk és gazdag rovatok: — „Jövőért” (ifjúsági), „Vasárnapi” (a kocsmai vasár- és ünnepnap, valamint a választások napja alatti 36 óráz Zárvaratása érdekében indított mozgalom hűtőkre), „Innen-onnan”, „Mozgalmunk”, „Irodalom”, teszik a lapot pártolásra érdemessé. Ádám Éva szerkesztésében állandó melléklete a lapnak a „Magyar Absztinens Nő”, amelyben a legjobb magyar írónők neveivel találkozunk. A lap előfizetési ára évi 2 korona, a melléklettel 3 korona. Cím: „Alkoholizmus Ellen” Szerk. Gyergyószentmiklós. Mutatvány szám ingyen

85—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 47. számú végzése folytán Dr. Dávid László ügyvéd által képviselt Gajzágó Gerő javára 140 korona s jár. erejéig 1913. évi január hó 24-én foganatosított kötelezési végrehajtás folytán felül foglalt és 2800 koronára becsült következő ingóságok u. m. 6 drb. bika és 1 drb. mén nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszereadi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán 140 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 49 kor. 91 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Csikszentmihályon leendő megtartására 1913. évi február hó 20-ik napján délutáni 3 órája kitűzték, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok a 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében közpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Felhivatalnak mindazok, kik az előrverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kötelezés jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségre jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulír kiküldött írásban beadták, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár többségére fognak utaltani.

Kelt Csikszereadában, 1913. évi jannár hó 30-ik napján.

Keresztes Gyula
kir. bír. végrehajtó.

968—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulír kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1233 számú végzése folytán Dr. Zerkovitz Zsigmond ügyvéd által képviselt Standard műszaki kereskedelmi R. T. végrehajtató részére végrehajtást szenvedő ellen 53 kor. 50 f. s jár. erejéig 1912. évi okt. hó 22-én elrendelt kötelezési végrehajtás folytán fel foglalt és 1362 koronára becsült ingóságok házi átlatok és házi bútorkok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszereadi kir. járásbírósnak fenti V. számú végzése folytán 53 kor. 50 fill. követelés ennek 1911 november hó 4 napjától járó 5% vált. végrehajtást szenvedő lakásán Csikszentdomonkoson közszépen leendő megtartására határidőül 1913. évi február hó 21-ik napján délutáni 3 órája kitűzték, a bíróság fel foglalt ingók és pedig házi bútorkok, italok a egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek közpénzfizetés mellett, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Felhivatalnak mindazok, kik az előrverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kötelezés jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségre bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulír kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Csikszereadában, 1913. évi jan. hó 30. napján.

Keresztes Gyula
kir. bír. végrehajtó.

89—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbírósnak 1913. évi S. V. 3/1 számú végzése következtében Dr. Tauber József ügyvéd által képviselt Deutch és Brinfield javára 219 K. 44 f. a jár. erejéig 1912. évi dec. hó 31-én foganatosított kötelezési végrehajtás után le- és felül foglalt és 420 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szövetek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszereadi kir. járásbírósnak fenti V. számú végzése folytán 219 kor. 44 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi október hó 31 napjától járó 5 százalékos kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 65 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszereadában leendő megtartására 1913. évi február hó 18-ik napján délutáni 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében közpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kötelezési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereadában, 1913. évi január hó 28-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

86—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 46 számú végzése következtében Dr. Dulinszky József ügyvéd által képviselt Bocskor Antal csikszereadi lakos javára 140 K. s jár. erejéig 1912. évi január hó 4-én foganatosított kötelezési végrehajtás után le- és felül foglalt és 2800 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 6 drb. bika és 1 drb. mén nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszereadi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán 140 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 47 kor. 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Csikszentmihályon leendő megtartására 1913. évi február hó 20-ik napján délutáni 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében közpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kötelezési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereadában, 1913. évi január hó 30.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetés.

Zsögöd község vadászterülete 1913. március hó 2-án délelőtt 9 órakor a község házánál három egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni. Kikiáltási ár 30 korona.

Árverési feltételek a segédjegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zsögöd, 1913. január hó 21.

Jánosy József,
s. jegyző.

Kóka Imre,
bíró.

Értesítés!

Tudomására hozom a n. é. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktart tartok mindennemű

Cserépkályhákból

Elvállalom mindennemű cserépkályha és takaréktűzhelyek felállítását, átalakításait és takarítását, továbbá fűrdőkádak és burkolatok kirakását fajenc porcellánból és minden e szakmába vágó dolgokat pontosan és lelkiismeretesen eszközöl. Vidékre is kelő felvilágosítást nyújtok. Ertekezni lehet MICHNA REZSŐ és VEJE cégnél Csikszereadában.

A nagyérdemű közönség szíves partfogását kerve, maradjok tisztelttel!

LUKÁCS FERENC,
cserépkályha.

Máma legjobb és legolcsóbb sörök csak a
sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és Iroda:

Gál Ferenc

— Első csikmegyei gőzsörgyára Csíkszeredán. —

Olcsó Butor

bevásárlási forrás Rákóci-utca 36. szám.
Hajnó József-féle ház, Csíkszereda,
ahol finom fabutortól vásárlt festett butorlig,
a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Madártani állomás Zsögödön.

Elvállalja magyarhoni madár és tojásgyűjtemények, vagy egyes darabok meghatározását, madarak szakszorú, természetihű kitömését.
Megnyit: 1912. évi október hó 1-én.

SZEMERELÁSZLÓ

a zsögödi Madártani Állomás tulajdonosa.

Király Ernő mulat

„Sokszor úgy szeretnék sírni”, „Futóbolond” és „Temetés volt a faluban” legújabb, sikerült felvételek, kétoldalu hanglemezen, kizárólag egyedül csakis

WÁGNER

„hangszer- király” (B.-pest, József-u. 15) kaphatók a „Columbia” lemezek forrártára. Használt lemezeket ráfizetés nélkül becsérel. Legolcsóbban javít. Telefon. Kérje a 68. számú diszfőrgjegyzéket Figyeljen jól a „WÁGNER” névre.

Alcsiki Bank r.-társaság Csíkszentmártonon

1913. január 1-től, további intézkedésig

betétekért **5 százalék kamatot fizet**
és a betéti kamatadót is viseli.

Mátrai Ignác

órász, ékszerész- és gramfon-üzlete Csíkszeredán.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga- Zenit-, arany-, ezüst- és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktárvalódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtekélyesebb, tiszta

Gramfonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Látszerész cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! —: Pontos kiszolgálás!

„Styria-Universal”

Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszájú pamutot ugyanazon gépen.

Árjegyzék ingyen.

Részlet fizetésre is.

Képviselek kerestetnek.

Styria-kötőgépgyár,

Graz, Ill.

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadóvivalat.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ösforrás”

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

özvegy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharukint kapható.

Üzlet átvétel!

Tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Szvoboda Józseftől (Szultán-téle sarok-üzlet)

Női- és Férfi Divatáru-üzletet átvettem.

Raktáron tartok férfi-, női divatickek, cipőket, függönyöket, a női és férfi-divat összes cikkeit a legegyszerűbbtől a legkényesebb igényeknek megfelelőt. Az olcsó áraktól és pontos kiszolgálásról meggyőződhet a n. é. közönség, ha vételkötelezettség nélkül is megtekinti.

Tisztelettel:

JAKAB GYULA.

Szvoboda Miklós

könyvkereskedése Csíkszeredán

Állandó raktár:

a nyomdászati szakmákban előforduló papirokban. Több előkelő papírgyár lerakata. Különlegességek körönfélé boríték- és levélpapír, chromo, illusztrációs, nyomó- s könyvpapirokban. —

A Péterfalvi papírgyár

egyedüli lerakata Csikmegyében

BUTOR

dacára a rossz pénzviszonyoknak, abban a helyzetben vagyok, hogy mindennemű butort, ebédli, uriszoba, szalon, kastély, háló, szanatorium- és penzió-berendezést

a legelőnyösebb fizetési

feltételek mellett szállíthatók. Kérjen ingyen prospektust. — Kroh lakásberendező, Budapest, IV. Váci-utca 8/jv.

Nem bankhitel. Váltó nem kell.

Parfumerie „Hez” illatszertár

háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonc-utca 13.

Háztartási cikkek:

Legfinomabb Stearin gyertya (45 doka egy csomag sulya) bármely nagyságban	1 csomag	46 f.
Argentí ezüst tisztító	1	30
Angol cipőkrem dobozban: (fekete, sárga vagy fehér színben)	1 doboz	16
	3	42
	6	80
Varrógép-polaj elsőrendű minőség	1 üveg	30
„Baby” kenőcs	1 tégely	40
„puder	1 doboz	40
„Diana” sóborzaszesz	1 kis üveg	38
„Sarg”-féle kalodont fogkrém	1 tubus	47
„Odol”	1 nagy üveg	1 K. 60 f.

Utánvétellel csomagolást nem számítunk. 4 koronán aluli megrendelésekhez a pénz előre beküldendő 40 fillér portódíjjal.

Illatszertár és háztartási értesítőket ingyen és bérmentve küldjük.

Parfumerie „Hez” illatszertár vezetősége.

Kawa-Santal-Kapszulák

kitűnő szer lúgy-csőfolyás, kankó, herolob, hólyaghurut és idült fehérőfolyás ellen. Meglehető gyors hatás.

1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció

ezzel egyelőzőleg használva. — Orvosilag ajánlja. 1 üveg 1.60 ehhez egy fecskendő férfiáknak, vagy nőknek 1 korona 50 fill. — Eredményért kezesség.

Universal-Fluid

felülmulthatatlan hatású testszagátá-

soknál, reuma-, csaz-, fej-, fogfájás-

nál és bőrvizsketőségégnél. 1 próba üvegese 40 fl, 1 nagy üveg 1 K 60 fl.

Skribanek K. M. gyógyszerháza a Kereszthez

Temesvár, Erzsébetváros, XIV. Hunyadi-ut 30.

Viszont elárúsítók jól fizetve.